VŠEHOCHUŤ
Prosinec 2025
TAJEMNÉ CIVILIZACE - DOGGERLAND
SLUNEČNÍ SOUSTAVA - 3I/ATLAS
NAIVISTÉ - FRANK BENTLEY
SCIFI - ARTHUR C. CLARK
PŘIJÍMAČKY Z MATEMATIKY MFF
PRO RODINU, PŘÁTELE A ZNÁMÉ
KDO NECHCE ČÍST, TAK SI PROHLÉDNE OBRÁZKY

MILÍ PŘÁTELÉ A PŘÍZNIVCI,

Letošní poslední číslo přináší standardní prohlížení obrázků. Proplaveme se nad ztracenou a důkladně utopenou krajinou Doggerlandu a pak se proletíme s cizoplanetární, dnes velmi populární kometou 3I/Atlas. O velice podobné kometě psal již Arthur Clark ve svém románu Setkání s Rámou, taxe na něj podíváme. Hezké obrázky namaloval britský naivista Bentley. Pokračujeme v historii Litoměřického hradu a aby hradů nebylo málo, navštívíme hrad Ralsko. A kdo chce tříbit mozek, mám tady výběr úloh z přijímaček na matfyz. A také jsou tu obrázky. Tak si vše užijte a HLAVNĚ KLID.

Z DOMOVA

Kocour Bony znuděně vyčkává na pamlsek a kontroluje rehabilitaci Marušky. Stromečky nejsou obyčejné stromečky, jsou plněné domácím vaječným koňakem.

BLOGOVÁNÍ

Opět jsem si v listopadu nedělal průběžně poznámky.Ta alespoň,co s pamatuji. Dokončil jsem článek Jednotkové rovnice a dal jsem ho na web, podíval jsem se na Affinity (což je volná alternativa Adobe, nebudu ji používat zůstanu u freeware Scribusu), aktualizoval jsem MX Linux a podíval jsem se na Zorin18. Také jsem se popral se spirálou - myslím tu na prošťuchování odpadu. Zatím odpad zvítězil na celé trubce a perou se s ním odborníci. Hezké Vánoce.

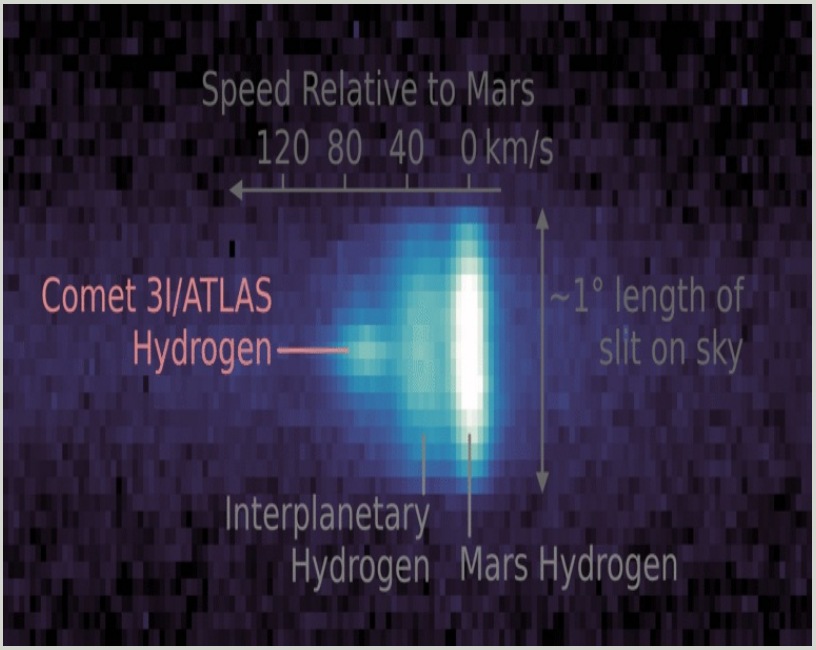

Sluneční soustava

O planetách, měsících, asteroidech, planetkách, kometách. Takové malé opakování astronomie.
Dnes záhadná kometa 3I/ATLAS.

1

Naivisté

Frank BENTLEY byl britský umělec narozený v roce 1941, zemřel v roce 2006. Jeho dílo odráží hluboké povědomí o světě kolem něj a zabývá se tématy identity, vnímání a plynutí času.

2

Tajemné civilizace

Doggerland byl pás země, který spojoval současné Britské ostrovy s kontinentální Evropou, avšak v období zhruba 6500–6200 př. n. l. byl zaplaven Severním mořem, jehož hladina stoupla, a tím v podstatě vznikly Britské ostrovy.

3

Scifi a fantasy

Další z klasiků sci-fi.
Arthur C. Clark

5

Sluneční soustava - 3I/Atlas

Podivuhodné vesmírně těleso 3I/ATLAS stále budí nebývalou pozornost a fascinuje nejen vědeckou komunitu. Již od jeho první registrace v červenci tohoto roku vyvolává hojné spekulace o tom, zda se skutečně jedná „jen“ o mezihvězdnou kometu pocházející z prostoru mimo naši sluneční soustavy. Anebo o nějaký druh mimozemského plavidla. Výrazným hlasem pro tuto druhou hypotézu je mimo jiné astrofyzik Avi Loeb, který nyní přišel s dalšími potenciálními důkazy pro to, že je toto těleso možná něčím více, než se zdá být.

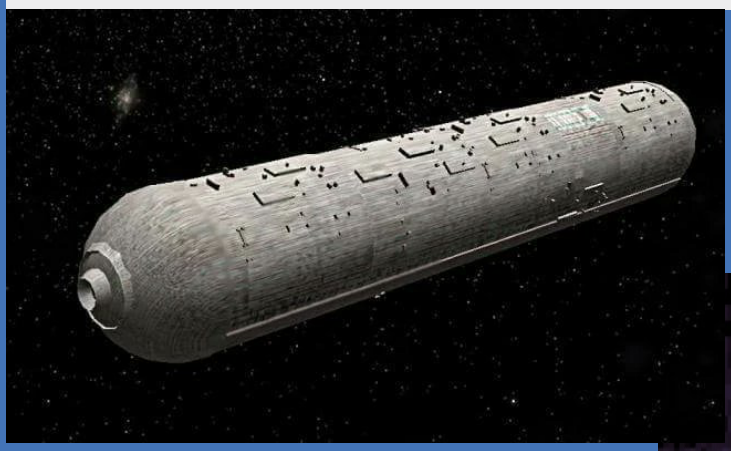

Vědci z americké vesmírné agentury NASA a velká část vědecké komunity astronomů má o objektu ATLAS poměrně jasno. Jedná se o kometu, která je ovšem v mnoha ohledech výjimečná. Jak NASA například uvádí, jedná se o teprve třetí známé a pozorované těleso, které proletělo do naší sluneční soustavy zpoza ní. Své jméno získalo od chilského teleskopu ATLAS, prostřednictvím kterého jej vědci americké agentury NASA počátkem letošního července detekovali. Klasifikováno bylo jako kometa, tedy relativně malé kosmické těleso složené převážně z prachu, kamene a zmrzlých plynů.

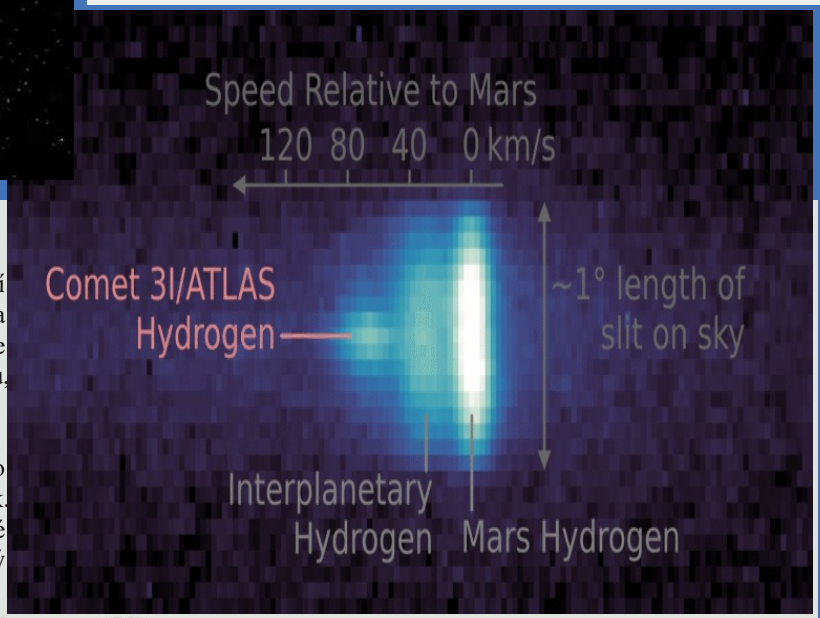

NASA zároveň podotýká, že 3I/ATLAS, který se pohybuje naší sluneční soustavou rychlostí více než 200 000 kilometrů za hodinu, nepředstavuje jakékoliv ohrožení pro naši Zemi, protože se k ní nedostane blíže než na vzdálenost 270 milionů kilometrů, což se má stát v polovině prosince.

Jak to tak často ale bývá, část veřejnosti i vědců spekuluje o tom, že s tímto tělesem to může být ještě poněkud jinak. Respektive že by se mohlo jednat například o mimozemské plavidlo. Jedním z propagátorů této hypotézy je i teoretický fyzik a profesor Harvardovy univerzity Avi Loeb.

Nejnovější potvrzení, že se jedná o kometu, přinesla observatoř v Jihoafrické republice, která zachytila první rádiový signál z mezihvězdného objektu. Zveřejnění této zprávy vyvolalo rostoucí rozruch v konspirační komunitě, která signál zachycený observatoří MeerKAT v Jihoafrické republice spojuje s vysíláním mimozemské inteligence.

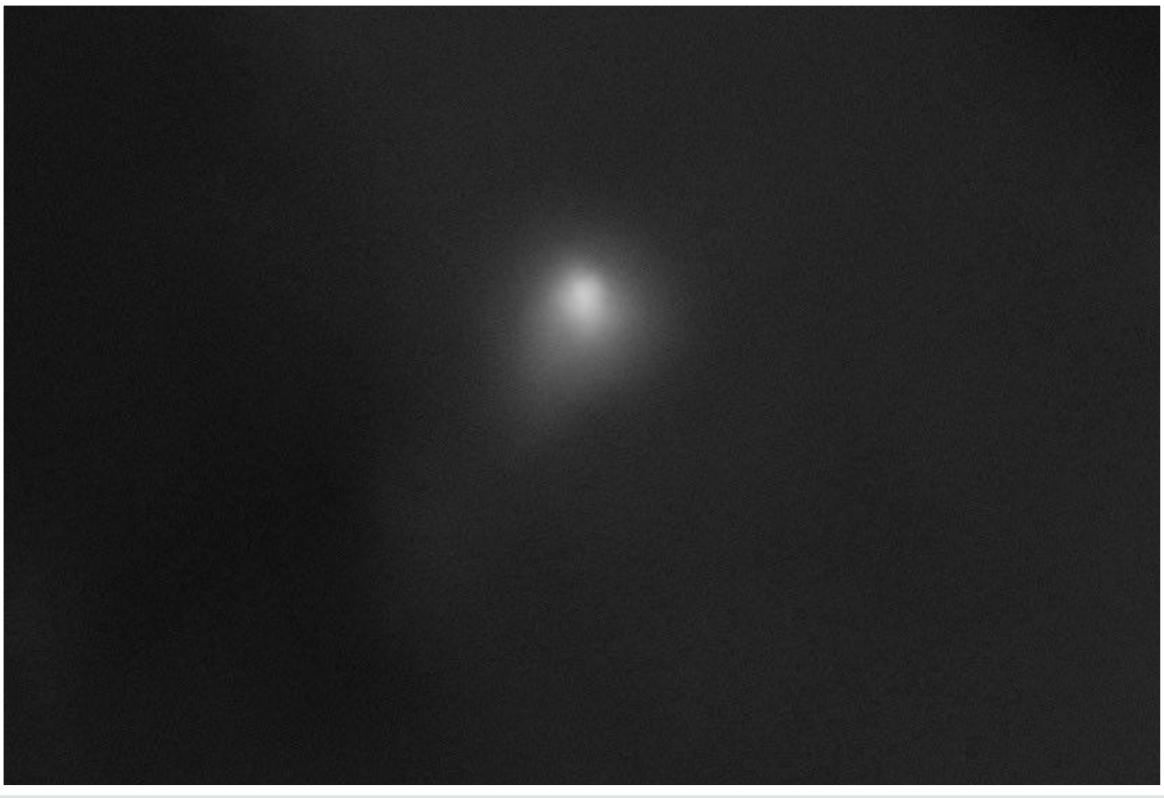

Ve skutečnosti se jedná o rádiový frekvenční obrazec pozorovaný anténami radioteleskopu MeerKAT, který zachytil „absorpci OH na čarách 1665 MHz a 1667 MHz“, jak se lze dočíst v nedávné publikaci profesionálního astronoma The Astronomer’s Telegram.

Když se kometa přiblíží ke Slunci, teplo způsobí, že se led, který obsahuje, přímo vypaří. Během tohoto procesu se některé molekuly vody rozpadají a uvolňují hydroxylové (OH) radikály. Tyto molekuly OH mohou absorbovat určité frekvence rádiových vln, což způsobuje pozorovanou absorpci v tomto rozsahu spektra.

Naivisté - Frank Bentley

Frank BENTLEY byl britský umělec narozený v roce 1941, zemřel v roce 2006.

Ačkoli Bentleyho výstavní historie nemusí být rozsáhlá, jeho díla byla prezentována na různých uměleckých veletrzích, což svědčí o jeho odhodlání prezentovat jeho uměleckou vizi. Londýnský umělecký veletrh, významná událost ve Spojeném království, poskytl Bentleymu příležitost navázat kontakt se sběrateli, kurátory a dalšími umělci, čímž dále upevnil svou roli v oblasti současného umění.

Bentleyho umělecký styl je často popisován jako reflexivní a

kontemplativní, vybízející diváky k zapojení se do jemných detailů jeho kompozic. Jeho použití barev a forem často evokuje pocit introspekce a podporuje dialog mezi uměleckým dílem a pozorovatelem. Tento přístup je v souladu s širšími trendy v současném umění, které zdůrazňují důležitost interakce a interpretace s divákem.

Kromě účasti na Londýnském uměleckém veletrhu byla Bentleyho díla součástí různých skupinových výstav po celé Velké Británii. Tyto výstavy mu umožnily prezentovat své umění po boku dalších začínajících i zavedených umělců a přispět tak k dynamické diskusi v umělecké komunitě. Bentleyho schopnost orientovat se v různých uměleckých kontextech svědčí o jeho přizpůsobivosti a oddanosti svému řemeslu.

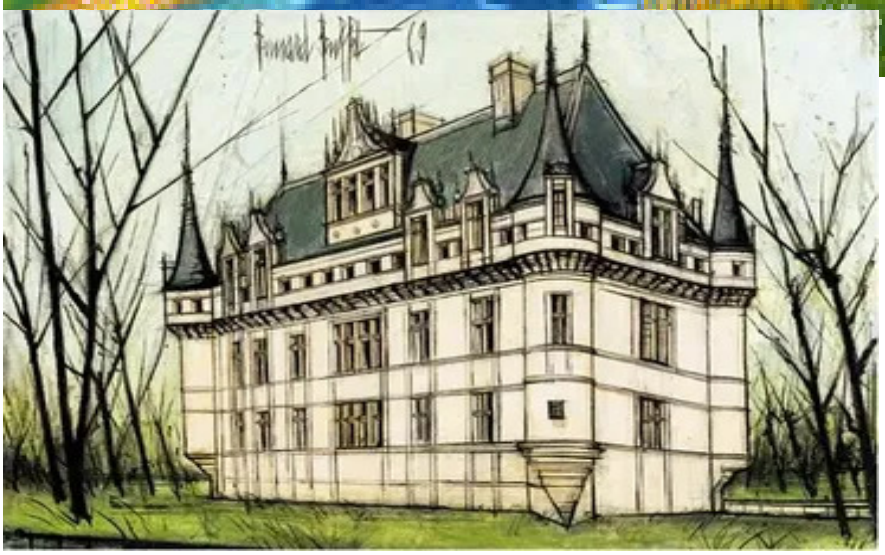

Ačkoli se Bentley neúčastnil bienále, jeho zaměření na lokální výstavy a veletrhy umění naznačuje vědomou volbu oslovit specifické publikum a kontexty. Tento přístup mu umožňoval pěstovat intimnější vztah s diváky a podporovat hlubší pochopení jeho uměleckých záměrů.

Jako umělec se Bentley neustále vyvíjel a zkoumal nová témata a techniky, které rezonují se současnými problémy. Jeho dílo odráží hluboké povědomí o světě kolem něj a zabývá se tématy identity, vnímání a plynutí času. Prostřednictvím svého umění Bentley dodnes vyzývá diváky k zamyšlení nad vlastními zkušenostmi a složitostmi moderní existence.

Doggerland - ztracená země

Doggerland byl pás země, který spojoval současné Britské ostrovy s kontinentální Evropou, avšak v období zhruba 6500–6200 př. n. l. byl zaplaven Severním mořem, jehož hladina stoupla, a tím v podstatě vznikly Britské ostrovy.
Geologické průzkumy ukazují, že se pevninský most táhl od východního pobřeží Británie k pobřeží dnešního Nizozemska, Německa a poloostrova Jutsko (Dánsko). V mezolitu šlo pravděpodobně o značně osídlenou oblast, ale stoupající hladina moře obyvatelstvo postupně vytlačovala. Podle některých teorií byla oblast zaplavena mohutnou vlnou tsunami způsobenou podmořským sesuvem půdy v souvislosti s geologickým útvarem zvaným Storegga.

Archeology byla oblast poprvé zkoumána na počátku 20. století a zájem se zintenzivnil ve 30. letech, kdy zde rybáři vylovili pozůstatky několika vyhynulých suchozemských tvorů, včetně mamutů, a také některé prehistorické nástroje a zbraně.
Pojem Doggerland byl odvozen od názvu Doggerská lavice, což je rozsáhlá písčina v mělké oblasti Severního moře asi 100 km od východního pobřeží Anglie.
Příběh této dávno zmizelé země začíná zhruba 16 tisíc let před naším letopočtem, tedy v době, kdy začal ustupovat obří ledovec, pokrývající severní Evropu. Hladina moře byla tehdy o více než sto metrů níže, a Británie tak nebyla ostrovem, ale vzdáleným neobydleným západním cípem Evropy.
Mezi Británií a zbytkem kontinentu se nacházela nehostinná tundra: tak totiž tehdy Doggerland zřejmě vypadal. Ale globální oteplování způsobilo ústup obřího ledovce i tundry a odkrytou, poněkud plochou krajinu bez vyšších hor zaplnila postupně bujná vegetace.
Británie tehdy byla součástí pevniny a Doggerland byl zřejmě nehostinnou tundrou. S ní přišla také divoká zvířata a brzy je následoval i člověk, konkrétně lovci a sběrači, moderní lidé, pro které se tehdy stal Doggerland slibným místem pro život.
A tak tomu bylo dlouhá tisíciletí. Ještě před deseti tisíci lety byl Doggerland velký jako dnešní Velká Británie. Ale hladina moře začala vinou tání ledovců extrémně stoupat.
Před devíti tisíci lety se země začala měnit, místy až v těžko přístupný močál. Od pevniny se nakonec oddělil Doggerlandský ostrov. Ten se následně zmenšoval, potápěl, až z něj zbyla jen „Dogger bank“, tedy písčina, pozdější ráj rybářů, která se dnes nachází zhruba dvacet metrů pod hladinou.

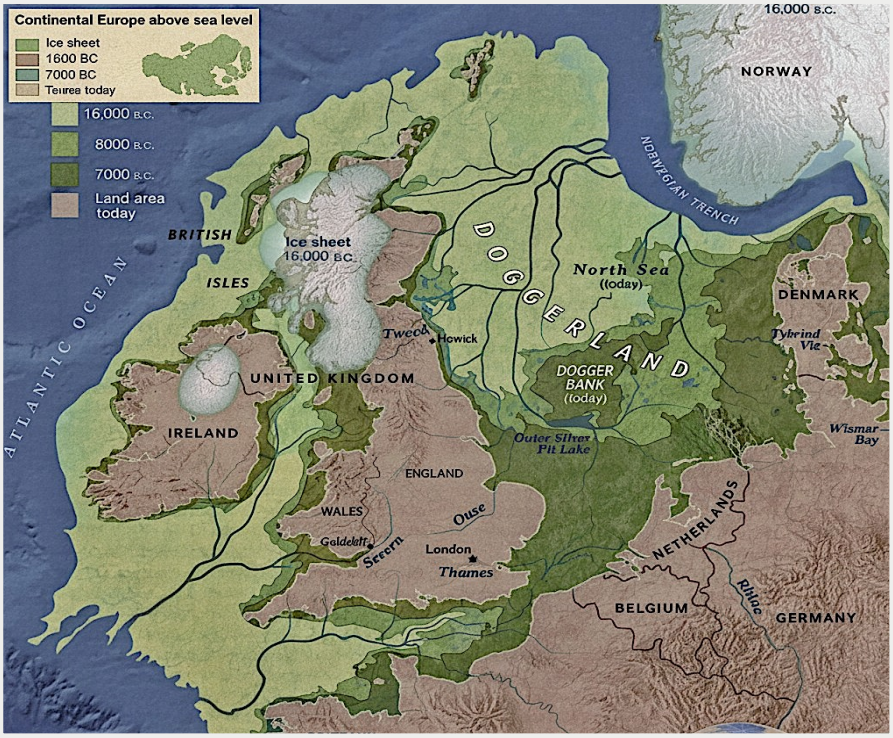

Potopení Doggerlandu mohla zároveň podle odborné publikace „Europe's Lost Frontiers“ urychlit Storegga, norsky „velká hrana“. Pod kontinentálním svahem u norského pobřeží se totiž nachází obří masa štěrku a kamení.
Ta není příliš stabilní, a proto může kdykoliv docházet k obrovským sesuvům. A k jednomu z nich došlo před více než osmi tisíci lety. To mělo za následek gigantickou několikametrovou vlnu tsunami, která zaplavila významné části toho, co kdysi tvořilo Doggerland.
A jak vypadala pravěká Atlantida na severu Evropy?Podmořský

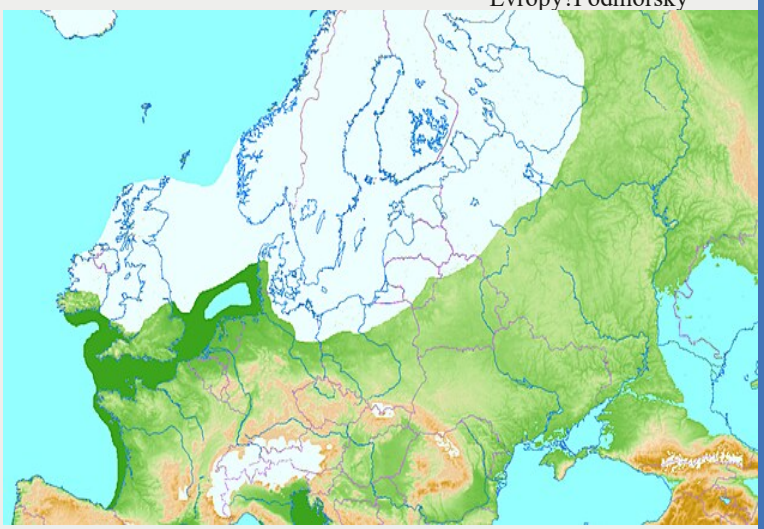

výzkum je nesmírně nákladný, a tak byli dlouhou dobu archeologové odkázáni pouze na náhodné objevy rybářů nebo na výkopy při stavbě ropných plošin.
To se ale zejména po roce 2000 zásadně změnilo a podmořská archeologie slaví v této části Evropy stále větší úspěchy. Objevují se mimo jiné i nové nálezy z Nizozemska, kde dochází k výraznému odvodňování pevniny a objevují se místa, která byla mnoho tisíc let pod mořskou hladinou. Našly

se kostry, harpuny, pracovní nástroje i miniaturní sošky.

I proto víme, že krajina měla rovinatý ráz s menšími vyvýšeninami. Protékalo tudy obrovské množství řek a nacházely se tu tisíce menších i rozsáhlých jezer a také hluboké lesy.

Byl to skutečný ráj pro lovce a sběrače. Klasickými druhy kořisti byli jeleni, srnci, divoká prasata, zubři a losi. Z dostupných archeologických nálezů je pravděpodobné i to, že do této části Evropy migrovali i sobi. Rozšířený byl také rybolov. Oblíbené byly zřejmě vodní cesty, které byly využívané zároveň jako obchodní stezky.

Doggerland byl důležitou oblastí severní části Evropy. Zatím bohužel nevíme, jaký mělo zdejší obyvatelstvo kulturní, politický či náboženský život. Oblast však nesporně byla mostem pro osidlování Británie a Skandinávie.

A pokud se podmořská archeologie v následujících dekádách ještě zdokonalí, mohli bychom se díky budoucím nálezům v pomyslné pravěké Atlantidě dozvědět i další zajímavé střípky z pravěké minulosti našich předků.

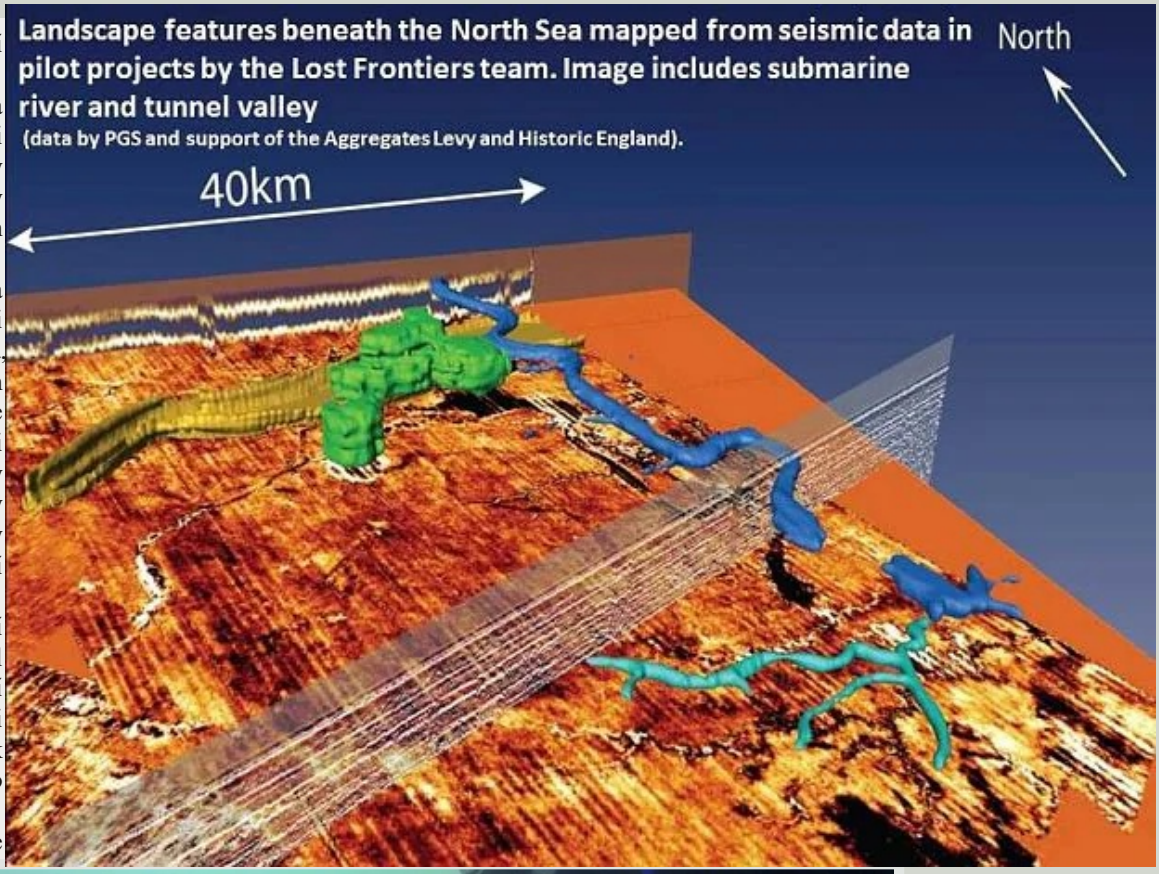

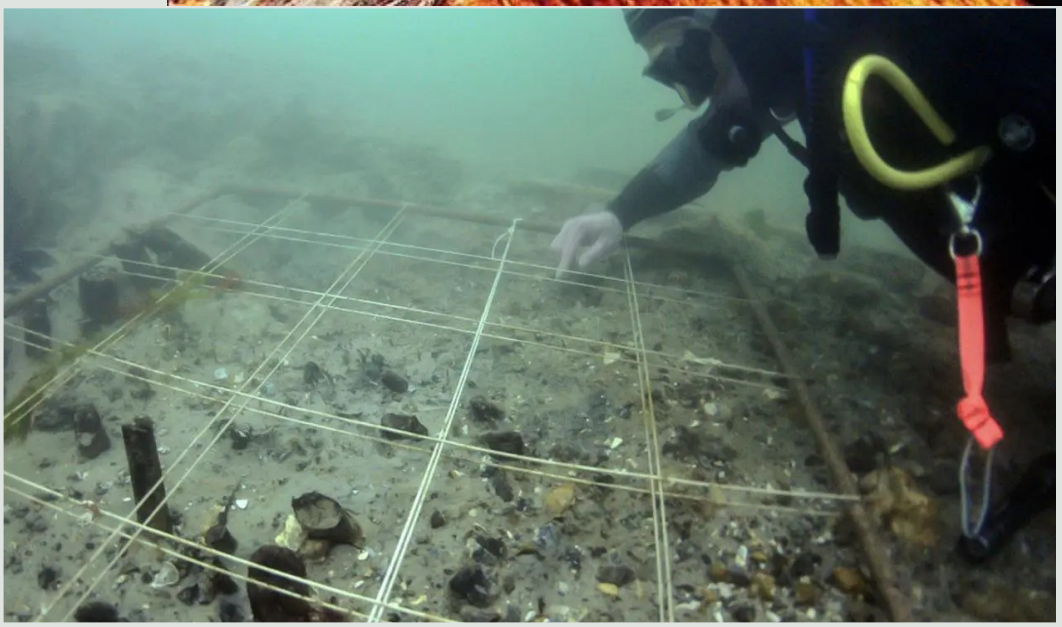

Největší územní rozsah měl Doggerland před 18 000 lety. Pak jeho pobřeží pomalu ukusovalo moře. Rozloha země však byla stále úctyhodná. Před zhruba 11 000 lety končí doba ledová, taje voda v ledovcích a mořská hladina začíná stoupat. I když se změny neprojevily ze dne na den, obyvatelé Doggerlandu si toho jistě všimli. 6 500 let před n.l. pokračující stoupání moře odřízlo od kontinentu jeho někdejší poloostrov a vznikly britské ostrovy. Doggerská lavice byla pevninou ještě 5 000 let před n. l. To tam ale lidé již nežili. Asi 6 200 let před n. l. došlo v Norsku k obrovským sesuvům pobřeží a mohutné tsunami zničily poslední ostrovní výspy a sídliště Doggerlandu. Zůstal po něm jen ostrov Helgoland.

Výzkumem Doggerlandu se zabývají zejména britští badatelé. Dochází se k zajímavým úvahám, které mohou mít vliv na pravěké dějiny Evropy. Od mezolitu, neboli střední doby kamenné, která v Evropě počíná asi 10 000 let př.n.l., se zde střídají nejrůznější kultury. O jejich původu se toho ví velmi málo, uvažuje se, že mohly např. přicházet z Blízkého východu nebo odjinud ze Středomoří. Avšak dosud se nijak nepočítalo s kulturním vlivem těch, kteří přicházeli do Evropy od západu, ze země pohlcované mořem. Podle některých názorů dokládají artefakty nacházené dnes na mořském dně značnou pokročilost obyvatel potopené pevniny. Proto je třeba vážně uvažovat o vlivu Doggerlandu na pravěké dějiny Evropy.

LITOMĚŘICKÝ HRAD A JEHO POČÁTKY

(Poznámky k hradní politice Jana Lucemburského v severozápadních Čechách)

Oldřich Kotyza – Milan Sýkora

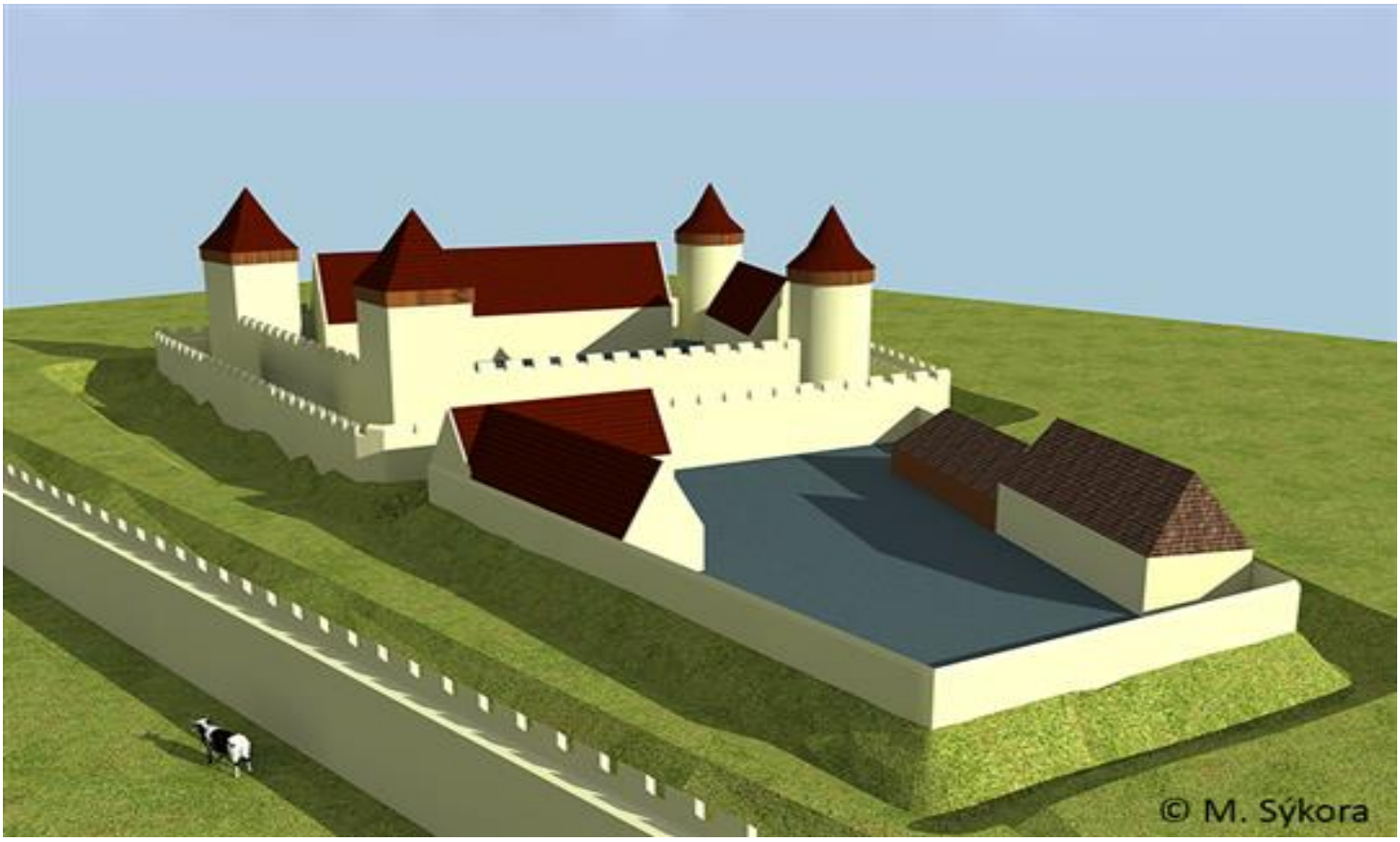

Přehled písemností ukazuje důležitost Litoměřic během kritického období Janova kralování, kdy se vůči němu vzepřely špičky šlechtické obce. O tom mohou svědčit i zmínky o králově pobytu k l. 1311 (RBM IV, č. 2126, 824) a 1333 (možná dvakráte, viz RBM III, č. 1971, 766; č. 2038, 792). Navíc můžeme předpokládat i další dvě návštěvy související s královými aktivitami v blízkosti města. Nejprve na jaře 1316 král obléhal se svým vojskem Budyni a nejspíše jí i dobyl (Kronika zbraslavská I, 126, ed. FRB IV, 230, mluví jen o obléhání). 24. listopadu 1317 je král Jan dosvědčen v Lounech, kde potvrdil Žateckým výsady Přemysla Otakara II. (CIM II,č. 100, 174–175). 28. listopadu 1317 je již dosvědčen v Praze, kde osvobozuje Lounské od platu komorníkovi a zemské berně na 6 let (tamtéž, č. 101, 175–176; obě listiny viz i RBM II, č. 403–404, 162). Zcela jistě tu šlo o jakési poděkování za věrnost v odboji proti české šlechtě a v případě listiny pro Louny byla s největší pravděpodobností již projednávána v Lounech. Mezi první a druhou listinou máme 4 dny prodlevy, v tu zbývající dobu mohl král navštívit i Litoměřice jako nejdůležitější z labských měst, i když doklady tu chybí. Přesto výše uvedené dokládá, že se v blízkosti Litoměřic král pohyboval. Další nepřímou zmínkou o hradě je až německy psaná listina z 2. září 1355, vydaná pro hornolužická města (ed. Pelzel 1781, č. 327, 364–365; regest in RI VIII, č. 2238, 181). V dataci tohoto dokumentu je uvedena formule „geben zu Luthomericz“ („dáno v Litoměřicích“) a názorně svědčí o krátkém pobytu nedávno zvoleného císaře Karla IV. v tomto městě. Daleko výmluvnější je však až další zmínka pocházející z německy psané listiny vydané v Praze 7. května 1359 (CIM II, č. 376, 548–549; RBM VII.1, č. 211, 136; regest in RI VIII, č. 2950, 241). V ní císař Karel IV. povoluje kmetům a konšelům města Litoměřic, aby na hoře zvané Radobýl a na okolních stráních zakládali vinohrady. Tyto stráně mají rozměřit a část z nich rozdat či prodat. Kdo na nich založí vinohrad, má být na deset let osvobozen od všech berní, šosů, desátků a jiných poplatků, po uplynutí deseti let má odvádět na litoměřický hrad každý desátý sud vína jako desátek s vlastním povozem, kdykoliv ho o to požádá purkrabí nebo jeho zřízenci atd. V tomto kusu nazývá hrad „vnser haus zu Leutmericz“ („naším domem v Litoměřicích“). Ještě téhož roku, přesněji řečeno 16. září 1359, navštívil Karel IV. osobně Litoměřice a týž den tu písemně vystavil latinsky psané nařízení Benešovi a Ješkovi z Vartenberka a na Děčíně, aby nežádali od měšťanů Pirny cla, která byla již dříve uhrazena na celnicích v Knínicích a v Děčíně. Listina končí datovací formulí „datum Luthomeric“, tj. datováno v Litoměřicích (CDSR II.5, č. 44, 363; CIM II, č. 380, 553–554; RBM VII.1, č. 289, 190; regest in RI VIII, č. 2995, 245). Právě zmínka o darování vinic na Radobýlu a zvláště krátký císařův litoměřický pobyt v září 1359 je mnohými autory považován za nepřímý důkaz o stavbě nového hradního paláce a také o Karlových aktivitách spojených s rozšiřováním města (včetně vztyčování nových hradeb) po r. 1350, což ale stěží ze samotných listin vyplývá (k této otázce srv. s literaturou Kotyza et al. 1997, 123–125). To však je již mimo téma tohoto příspěvku, problematika dalšího vývoje hradu bude prezentována jinde. Shrneme-li informace písemných pramenů, dostaneme následující obraz. Vrcholně středověký hrad patrně vzniká v období mezi léty 1253 a 1276 a odrazem této změny je i zánik kastelánského úřadu a nástup purkrabského (k tomu viz Žemlička 2002, 559). Hrad se zmiňuje ještě za vlády Václava II., poté však prameny utichají, a to až do l. 1355–1359. Důležité je, že nikde není výslovně zmíněn přesun sídla z Dómského vrchu na jiné místo, který doposud všichni badatelé předpokládali. (pokr.)

Arhur Charles Clark

Arthur Charles Clarke (16. prosince 1917 Minehead – 19. března 2008 Kolombo) byl britský autor science fiction a vynálezce, nejznámější svým románem 2001: Vesmírná odysea. Společně s Robertem Heinleinem a Isaacem Asimovem byli nazýváni „velkou trojkou science fiction“. Byl předním představitelem hard science fiction a technického optimismu. Počátky jeho díla jsou spojovány s obdobím zlatého věku science fiction.

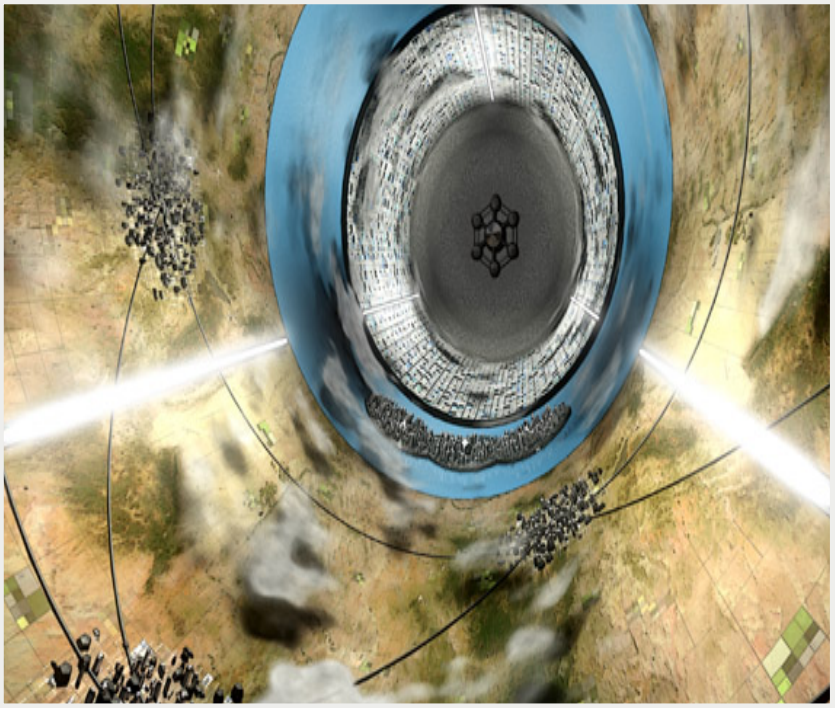

2001: Vesmírná odysea vznikala současně s filmovou verzí režiséra Stanley Kubricka. Byla inspirována jeho povídkou Hlídka (The Sentinel), ale během přípravy scénáře se rozrostla v celý román. Kubrick přišel za Clarkem se žádostí o román, podle kterého bude možné natočit „příslovečně dobrý vědeckofantastický film“. To vyústilo ve skutečně jedinečnou spolupráci v celé historii sci-fi filmů.

Napsal také mnohé jiné knihy včetně Setkání s Rámou, tří pokračování Vesmírné odysey a mnoha příběhů vážných i humorně laděných – například povídka Hvězda o duchovním dilematu jezuitského kněze na archeologické expedici v dalekém vesmíru. Stal se vynálezcem geostacionární telekomunikační družice. S myšlenkou satelitu zavěšeného na pevném místě na obloze přišel dávno před vypuštěním první družice – už v roce 1945. Jeho jménem byla pojmenována planetka – „4923 Clarke“ a dinosaurus Serendipaceratops arthurcclarkei objevený v australském Inverlochu. Velkou část života strávil na Srí Lance, kde také přežil tsunami v roce 2004.

Narodil se v pobřežním městě Minehead v Somerset v jihozápadní Anglii do farmářské rodiny. V zhruba deseti letech se jeho zálibou stalo sbírání zkamenělin a poté pozorování hvězd. Kvůli svému zájmu o astronomii si postavil vlastní malý teleskop. Dalším jeho výtvorem byl fotofon – přístroj pro přenos zvuku pomocí měnící se intenzity světla.

Někdy v této době se mu do ruky dostal časopis Amazing Stories, publikující fantastické povídky. Takovéto americké časopisy se do Anglie dostávaly jako lodní balast. Během studia Huishova gymnázia v Tauntonu začal psát vlastní povídky. V roce 1934 vstoupil do Britské meziplanetární společnosti.

Po gymnáziu si nemohl dovolit pokračovat ve studiu a tak odešel do Londýna, kde pracoval jako účetní revizor na ministerstvu školství. Zároveň se rozhodl stát se profesionálním spisovatelem. Setkal se s Walterem Gillingsem, vydavatelem časopisu Scientification, který mu otiskl dva články v letech 1938 a 1939 (jeden shrnoval soudobé poznatky o sluneční soustavě, druhý se týkal možností letu raketou na Měsíc).

Během druhé světové války sloužil v britském královském letectvu (RAF) jako instruktor pro práci s radarem.

Roku 1946 se stal předsedou Britské meziplanetární společnosti a pracoval na vývoji automatických přistávacích systémů. V letech 1946–1948 získal bakalářský titul z fyziky a teoretické i aplikované matematiky na King's College (získal červený diplom). V tomto roce mu John W. Campbell zaplatil 180 dolarů za povídku Rescue Party pro časopis Astounding Science-Fiction. V roce 1948 mu v časopise vyšlo jeho první větší dílo Proti pádu noci, později přepracované jako Město a hvězdy.

Od roku 1988 byl upoután na kolečkové křeslo.

V roce 1962 byl za své knihy a články navržen na cenu UNESCO: Kalingovu cenu za popularizaci vědy. Roku 1985 mu byl udělen titul velmistra sci-fi. Roku 1986 založil Cenu A. C. Clarka, která se každoročně uděluje nejlepšímu sci-fi románu vydanému na britské půdě.

Zemřel 19. března 2008 nedlouho po svých 90. narozeninách v Kolombu na Srí Lance, kde žil od roku 1956.V posledních měsících svého života trpěl respiračními problémy.

Setkání s Rámou

VESMÍRNÁ OCHRANA
Dříve či později k tomu dojít muselo. Třicátého června 1908 unikla Moskva zkáze o tři hodiny a čtyři tisíce kilometrů - podle kosmických měřítek o vlásek nepatrně tenoučký. Další ruské město vyvázlo ještě těsněji, dvanáctého února 1947, když druhý ohromný meteorit dvacátého století vybuchl blíže než čtyři sta kilometrů od Vladivostoku. S jeho explozí mohla soupeřit jenom nedávno vynalezená uranová bomba.V těch dobách nemělo lidstvo žádné prostředky, jež by je mohly ochránit před těmihle nevypočitatelnými střelami, jimiž je bombardoval vesmír a které kdysi zjizvily tvář Měsíce. Meteority z let 1908 a 1947 dopadly do neobydlených pustin; jenže koncem jedenadvacátého století už se na Zemi nerozkládala končina, již by nebesa mohla bezpečně použít jako cvičný terč. Lidstvo se rozlilo od pólu k pólu. A tak, nevyhnutelně…

Ráno v 9.46 světového času 11. září výjimečně nádherného léta roku 2077 spatřila většina obyvatel Evropy, jak se na východní obloze objevila oslnivě zářící ohnivá koule. V několika sekundách se stala jasnější než sluce a jak se pohybovala napříč nebem - nejprve za naprostého ticha - zanechávala za sebou vířící sloup prachu a kouře.
Kdesi nad Rakouskem se začala rozpadat a vyvolala celou řadu tak silných tlakových vln, že více než jednomu miliónu lidí zůstal natrvalo poškozený sluch. To byli ti šťastnější. Tisíc tun skály a kovu pohybující se rychlostí padesát kilometrů za sekundu dopadlo na rovinu severní Itálie a v několika žhnoucích okamžicích zničilo úsilí celých staletí. Města Padova a Verona byla smetena z povrchu zemského a zbytky věhlasu Benátek navždy klesly do moře, když se vody Jadranu po úderu kosmického kladiva hřímavě vzduly proti pevnině. Zahynulo šest set tisíc lidí a celkové škody přesáhly jeden bilión dolarů. Avšak ztráty, jež utrpělo celé lidstvo na umění, historii, vědě - a to navždy -, byly nevyčíslitelné. Vypadalo to jako by vypukla veliká válka a ještě téhož jitra se prohrála; a jenom málokdo se dokázal upřímně radovat ze skutečnosti, že se celý svět stal svědkem těch nejúžasnějších východů a západů slunce od dob výbuchu sopky Krakatoa, poněvadž prach zvířený explozí usedal jen zvolna.
Po počátečním šoku reagovalo lidstvo s odhodláním a v jednotě, jakou neprokázalo za žádné dřívější éry. Taková katastrofa, uvědomovalo si, se nemusí přihodit dalších tisíc roků, ale stejně dobře k ní může dojít zítra znovu. A následky by příště mohly být dokonce ještě horší. Tak dobře: žádné příště už tedy nebude. O sto let dříve mnohem chudší svět, se zdroji daleko omezenějšími, plýtval svým bohatstvím při pokusech zničit už odpálené rakety, jež lidstvo zcela sebevražedně namířilo samo proti sobě. Tohle úsilí nikdy sice úspěch nemělo, avšak tehdy získané zkušenosti se nezapomněly. Nyní se daly využít k mnohemvznešenějšímu účelu a v měřítku daleko větším. Žádnému meteoritu, dost velikému na to, aby způsobil katastrofu, se nepovolí, aby prolomil obranu Země. Tak vznikl projekt VESMÍRNÁ OCHRANA.
O padesát roků později - způsobem, o němž žádný z jeho tvůrců nemohl mít ani tušení - prokázal oprávněnost své existence.

!!! BONUS !!! KLIKNĚTE A PAK SI OTEVŘETE KNÍŽKU V PDF!!!

MARVINŮV SLOUPEK

Když jsem byl jednou po hibernaci aktivován, ocitl jsem uvnitř nějakého obrovského válce. To moje receptory hned nepobraly. Postupně jsem se kalibroval a hnedle se tu ocitly nějaké třínohé potvory a táhly mě k moři. Asi jsem jim nevoněl. Musel jsem jim dlouze vysvětlovat svoje názory na Vesmír, život a vůbec a oni pak hromadně naskákali do válcového moře, kde je rozstříhala na kousky jiná potvora. Když jsem začal s tímto stvořením komunikovat, rozstříhal i sám sebe. Dostat se ven z Válce po dlouhém schodišti byla celkem nuda a pak jsem konečně narazil na nějakou dopravní raketu. Tam jsem se schoval mezi opice. Konečně trocha inteligence.

Ceny Scifi a fantasy
Jules Verne Awards

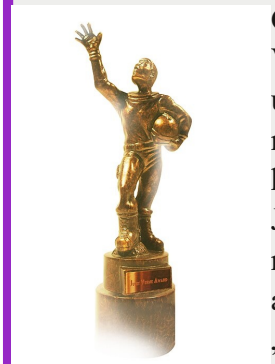

Ceny Julese Verna se udělují v několika kategoriích. Jelikož jsou navrženy tak, aby „podporovaly ducha lidského dobrodružství a zvědavosti, objevování, ochranu přírody a vytvářely bránu k představivosti prostřednictvím vzdělávání a zábavy“, udělují se celovečerním hraným i dokumentárním filmům a filmařům.

Matematický růžek

M

A DALŠÍ PORCE PŘÍKLADŮ Z PŘIJÍMAČEK KE STUDIU MATEMATIKY NA MFF UK

4. Nechť k je přirozené číslo. Chlapec řekl: „Mám tolik bratří, co sester.“ Jeho sestra řekla: „Počet mých bratrů je roven k-násobku počtu mých sester.“ Kolik je v rodině chlapců a kolik dívek? U každé odpovědi označte, zda je správná či chybná (ANO = správná, NE = chybná).

   (a) Úloha má řešení pro nekonečně mnoho hodnot parametru k.

   (b) Úloha má řešení právě pro jednu hodnotu parametru k.

   (c) Úloha má řešení pro alespoň dvě hodnoty parametru k.

   (d) Úloha má řešení právě pro tři hodnoty parametru k.

   (e) V množině $\{1, 3, 4\}$ existuje k, pro něž má úloha řešení.

6. Na schůzku přišly postupně čtyři přítelkyně – Anička, Eliška, Josefína a Barbora. Každá z nich si vzala tričko oblíbené barvy – černé, modré, bílé a zelené. Víme, že:

   - Eliška, která nepřišla v bílém tričku, přišla jako první.
   - Dívka v modrém tričku přišla později než Anička.
   - Bára neměla zelené tričko.
   - Dívka v zeleném přišla jako poslední.

   Které z následujících výroků platí? U každého výroku označte, zda platí či neplatí.

   (a) Anička dorazila jako třetí.

   (b) Eliška má ráda černou barvu.

   (c) Nelze říct, jakou barvu má ráda Bára.

   (d) Bára nepřišla v bílém tričku.

   (e) Jako poslední dorazila Josefína.

7. Skutečnost, že $6 \times 7 = 42$, je protipříklad ke kterým z následujících tvrzení? U každého tvrzení označte, zda $6 \times 7 = 42$ je či není jeho protipříkladem (ANO = je protipříklad, NE = není protipříklad).

   (a) Součin každých dvou lichých čísel je liché číslo.

   (b) Není-li součin dvou celých čísel a a b dělitelný 4, pak tato čísla nejsou po sobě jdoucí (tzn. $|a - b| \neq 1$).

   (c) Je-li součin dvou celých čísel a a b dělitelný 4, pak tato čísla nejsou po sobě jdoucí.

   (d) Každé sudé číslo je možno vyjádřit jako součin dvou sudých čísel.

   (e) Součin každých dvou celých po sobě jdoucích čísel je dělitelný 3.

10. Nechť r je poloměr kružnice, procházející body $(0, 2)$, $(0, -2)$, $(2, 2)$. U každého z následujících výroku označte, zda platí či neplatí.

    (a) $r = \sqrt{5}$,

    (b) $r = 2$,

    (c) $r = 3\sqrt{3}$,

    (d) $r = 4\sqrt{2}$,

    (e) $r = 1$.

Naše krásné zříceniny - Ralsko

Historie a pověsti

Dominantou krajiny mezi Mimoní a Stráží pod Ralskem je vrch Ralsko, s jedním z nejstarších hradů u nás. Vrchol Ralska se nachází ve výšce téměř sedm stovek metrů a nabídne vám romantické místo s krásným výhledem.

Ralsko (německy Roll, Rollberg) je zřícenina hradu na vrcholu stejnojmenného kopce, na hranici katastrálního území Svébořice města Ralsko (parcela č. 4, jižní část hradu včetně hlavní hranolové věže, 355 m²) a katastrálního území Noviny pod Ralskem (parcela č. 981/31, severní část hradu, 421 m²). Z trosek hradu je kruhový rozhled do dalekého okolí, je možno spatřit Ještěd, Hazmburk, Říp, rozhlednu na Vrátenské hoře u Kokořína, Bezděz, Hvozd, Luž, Jedlovou, Klíč.

Na skalnatém vrcholku zalesněné hory se nacházejí hradby, zříceniny dvou obytných věží, obvodové zdivo paláce a zbytky zdiva dalších budov. Zachovaly se mohutné štítové zdi o tloušťce 5,6 metrů.Hrad je chráněn od roku 1965 jako kulturní památka.Horní část kopce i s hradem je začleněna do přírodní rezervace Ralsko.

Kdy byl hrad přesně založen, doloženo písemně není. Existují nepříliš věrohodné záznamy o turnaji v Magdeburku v roce 983, jehož se zúčastnil rytíř Teodor z Ralska, také že majitelem byl snad roku 1175 Heřman z Ralska (podle Palackého přezdívaný Poprocký), zakladatel rodu Markvarticů,ale oba záznamy se týkají možná usedlostí (dvora) na úpatí kopce.

Další výklad doložený archeology uvádí na Ralsku v roce 1377 mocný rod Vartenberků v osobě Jana z Vartenberka, který vystavěl kamenný hrad místo původního dřevěného a včlenil jej do soustavy hradů k ochraně a kontrole obchodních cest. V nedaleké Mimoni si vybudovali i celní stanici.

Po Heřmanovi se přídomek z Ralska objevil v roce 1389, tehdy jej získal Jan Chudoba z Vartenberka, nazývaný pak též z Ralska. Po roce 1400 za krále Václava IV. hájil zájmy císaře Zikmunda a zabíral s jeho souhlasem četná panství kolem. Byl proto často ve střetu s husity, a po bitvě u Ústí na hradě věznil Zikmunda Děčínského z Vartenberka, který krátce před bitvou přestoupil na stranu husitů.Roku 1427 však na Ralsku sídlila husitská posádka.

Hůře dopadl jeho syn Jan Ralsko mladší, který nedodržel dohodu s Žitavou kvůli dobytí Grabštejna a byl jimi roku 1433 zajat, usmýkán koňmi a rozčtvrcen. To byl jeden z důvodů pozdějších válek Vartenberků s Lužicí.

Po husitských válkách hrad rychle střídal majitele a roku 1468 byl dobyt žitavským vojskem z Lužice. Pak zde působili loupeživí rytíři a nacházela se zde podloudná mincovna. Od roku 1505 panství koupila rodina Bibrštejnů a o hrad se přestali starat. O sto let později byl popisován jako pustý. Byl často terčem hledačů pokladů, kteří v něm dělali četné díry.Hora s okolím byla v letech 1969–1990 nepřístupná pro veřejnost kvůli sovětskému vojenskému prostoru. V době jejich působení shořela vyhlídková věž.

Bezhlavý vozka

V noci je na hradní cestě možné zahlédnout černý kočár tažený koňmi, jimž z chřtánu šlehají plameny. Na kozlíku pak sedí bezhlavý rytíř s hlavou v podpaží. Podle legendy by to měl být majitel panství, kterého husité po dobytí hradu tímto způsobem poslali na věčnost za napáchané krutosti. Tento příběh je podle všeho skutečně jen legendou, protože historické prameny nezmiňují nikoho, kdo by v té době skonal takovým způsobem.

Léty prověřená lest

Působili zde i loupeživí rytíři. K těmto časům se vztahuje jedna z pověstí uveřejněná v knize Vladimíra Studeckého Báje a pověsti ze severních a západních Čech. „Loupeživí rytíři škodili celému okolí. Nejvíce to pociťovali kupci, kteří cestovali po staré cestě ze Žitavy přes Svébořice do Prahy. Když už řádění loupeživých rytířů překročilo všechny meze, rozhodli se obyvatelé sousedních vesnic hrad přepadnout.

Od jednoho zajatce, kterému se podařilo z hradu uprchnout, věděli, že na hradě každé ráno otevírají bránu a vyhánějí na pastvu hradní dobytek. Stejně tak večer, když uslyší cinkání zvonků krav, otevírají brány. Ozbrojení muži z vesnice se tedy jednoho dne vmíchali mezi stádo, a když obyvatelé hradu otevřeli bránu, využili překvapení, vnikli do hradu a hradní posádku přemohli. Hrad vyplenili a zapálili.

Obě vesnice byly za svůj čin povýšeny na města. Jedna dostala název Mimoň a druhá Stráž pod Ralskem.“ Tolik výňatek z knihy. Možná se tvůrce této pověsti inspiroval Homérovou Odysseou v níž Odysseus obdobným způsobem opouští se svými druhy jeskyni kyklopa Polyféma.

Časopis - blog pro rodinu, přátele a známé
ZDARMA
vychází nepravidelně asi jednou měsíčně
vydává PRUH Soft Litoměřice

email: pavelhruby03@gmail.com
web: www.phrub.cz
fb: https://www.facebook.com/pavelhruby03

kompilace obsahu Wikipedie, WWW stránky
grafické programy IrfanView 64, InkScape 1.3, Gimp 2.10.22, inPixio Photo Studio12 Ultimate, DALLE-E, Krita aj.
vyrobeno v programu Scribus 1.6.3

Možnost zasílání časopisu ve formátu PDF e-mailem. Zájemci pište na můj e-mail.
1. prosinec 2025
© PRUH Soft 2025

PROSINEC

Prosinec přišel, bílý, tichý, zastavil čas a vítr ztichl. Mráz kreslí květy na okenní sklo, a dny jsou krátké, jako by se smrklo. Z komínů stoupá vůně dýmu, už chystáme se na zimu.

Adventní věnec svíčky zapaluje, v srdcích se tichá radost objevuje. Ulice zdobí světla blikající, na sněhu stopy měkce křupající. Všichni se těší na ten slavný den, kdy pod stromečkem splní se nám sen.

A když se rok chýlí ke konci svému, přejeme štěstí celému světu všemu. V teple domova, s rodinou a v klidu, posloucháme starou vánoční hudbu. Prosinec končí, Nový rok už volá, s nadějí si tvoříme křídla nová.

(GEMINI a PH)

PROSINEC 2025 — 20 prac. dnů

49	Pondělí 1 07:37 16:01 13:38 02:47 Iva	Úterý 2 07:38 16:01 13:57 04:14 Blanka	Středa 3 07:40 16:00 14:22 05:47 Svatoslav, Svatoslava	Čtvrtek 4 07:41 16:00 14:59 07:20 Barbora, Barbara	Pátek 5 07:42 15:59 15:52 08:46 00:14 Jitka	Sobota 6 07:43 15:59 17:03 09:55 Mikuláš, Nikolas	Neděle 7 07:44 15:59 18:27 10:43 Ambrož, Benjamín
50	Pondělí 8 07:46 15:58 19:54 11:16 Květoslava	Úterý 9 07:47 15:58 21:18 11:39 Vratislav, Vratislava	Středa 10 07:48 15:58 22:36 11:56 Julie	Čtvrtek 11 07:49 15:58 23:50 12:09 21:52 Dana, Danuše	Pátek 12 07:50 15:58 --:-- 12:22 Simona	Sobota 13 07:51 15:58 01:01 12:33 Lucie	Neděle 14 07:51 15:58 02:10 12:46 Lýdie
51	Pondělí 15 07:52 15:58 03:21 13:00 Radana, Radan	Úterý 16 07:53 15:58 04:31 13:18 Albína	Středa 17 07:54 15:59 05:43 13:41 Daniel	Čtvrtek 18 07:54 15:59 06:52 14:11 Miloslav	Pátek 19 07:55 15:59 07:58 14:53 Ester	Sobota 20 07:56 16:00 08:50 15:47 02:43 Dagmar	Neděle 21 07:56 16:00 09:32 16:52 16:03 Natálie
52	Pondělí 22 07:57 16:01 10:04 18:04 Šimon	Úterý 23 07:57 16:01 10:28 19:20 Vlasta	Středa 24 07:57 16:02 10:46 20:36 Adam a Eva Štědrý den	Čtvrtek 25 07:58 16:03 11:01 21:52 Boží hod vánoční 1. svátek vánoční	Pátek 26 07:58 16:03 11:15 23:09 Štěpán 2. svátek vánoční	Sobota 27 07:58 16:04 11:28 ++:++ 20:10 Žaneta, Melánie	Neděle 28 07:58 16:05 11:42 00:27 Bohumila
1	Pondělí 29 07:59 16:06 11:59 01:50 Judita	Úterý 30 07:59 16:07 12:20 03:17 David	Středa 31 07:59 16:08 12:50 04:46 Silvestr				

KRÁLOVSKÉ MĚSTO LITOMĚŘICE

Více na www.litomerice.cz

foto: Anna Hrochová